

Pavel Pokorný, Leopold Berchtold – aristokrat v exilu, bakalářská práce, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice 2008.

Posudek vedoucího bakalářské práce

Bakalářská práce Pavla Pokorného je v mnoha ohledech průkopnická. V příběhu bývalého rakousko-uherského ministra zahraničí a nejvyššího komořího císaře Karla I. sleduje myšlenkový svět a životní styl šlechtice, jenž prošel dvěma nesrovnatelnými historickými etapami. Z nejvyšších pater dvorského života a mezinárodní politiky po převratu v roce 1918 spadl do role exulanta. Je záslužné, že se Pavel Pokorný rozhodl věnovat větší pozornost méně slavnému období Berchtoldova životopisu. Rozšířil tak pohled na bývalou aristokracii z českých zemí, který ve své zásadní knize *Noble Nationalist (The Transformation of the Bohemian Aristocracy)* nastínil americký badatel Eagle Glassheim, o další dimenzi. Jeho příspěvek je o to cennější, že se vedle bezpečné znalosti české i zahraniční literatury opírá o poctivou práci s nevydanými prameny (Ize jen litovat, že nenašel sílu k jejich edičnímu zpřístupnění)

Předložená bakalářská práce se vyznačuje promyšlenou strukturou. V první části Pavel Pokorný zasadil osobnost Leopolda Berchtolda do společnosti středoevropské šlechty a prostředí vídeňského dvora v období konce monarchie. Vytvořil tak kontrast k dalšímu výkladu, v němž se bývalý ministr a nejvyšší komoří změnil v nepřátelskou osobu v nově vzniklé Československé republice postiženou nuceným vyhnanstvím a sekvestrací majetku. Autor přesvědčivě ukázal, jak tato zásadní změna našla odraz v Berchtoldově myšlení a jaké strategie „přežití“ musel volit. Je zřejmé, že ani ve změněné mezinárodně politické situaci nebyly zpřetrhány sociální vazby uvnitř kosmopolitně orientované urozené společnosti. Důležité jsou i Pokorného poznatky o pokusech bývalé šlechty o korporativní postup ve vztahu k vnitřní politice Rakouské republiky. Podařilo se mu také rozkrýt vývoj Berchtoldova postoje k Československu, kdy jistá vstřícnost byla motivována především touhou po návratu domů na moravský venkov.

Na bakalářské práci Pavla Pokorného je znát jeho široký rozhled, který mu umožnil klást si v mnoha případech originální badatelské otázky. Při hodnocení míry jeho interpretačních schopností je třeba mít na paměti, že se jedná o jeho první

samostatnou vědeckou práci. Na vrub toho padá, že tu a tam se až příliš nechává okouzlit pramenem, z čehož pak plyne přílišná popisnost textu.

Omluvit však nelze prohřešky formálního rázu, k nimž patří stylistické a pravopisné chyby, drobnější nedostatky řemeslného rázu či nejednotnost v psaní vlastních jmen. Jedná se však o chyby odstranitelné, plynoucí snad z nedostatku času na důkladnou závěrečnou redakci práce.

Závěrem musím říci, že text Pavla Pokorné plně dostačuje nárokům kladeným na bakalářskou práci, ba je nejen rozsahem, ale především obsahem výrazně překračuje. Hodnotím ji jednoznačně známkou **výborně**.

Mgr. Zdeněk Bezečný, Ph.D.

České Budějovice 23. 5. 2008